

Sivistysosaston käyttösuunnitelma vuodelle 2019

Perusopetus (tulosalue)

1. TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on kasvatus- ja opetustehtävä. Tehtävänä on tarjota oppilaalle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus. Yhteiskunnalle perusopetus tarjoaa välineen kehittää kansakunnan sivistyksellistä pääomaa ja vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

2. TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

TAVOITE	TOIMENPIDE	Täsmennetyt tavoitteet ja toimenpiteet (PALVLTK 22.1.2019)
Perusopetuksen uudistaminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti	<p>Opetussuunnitelman käyttöönotto 9. vuosiluokilla.</p> <p>Arvioidaan vuosiluokkien 1-8 opetussuunnitelman toimivuutta sekä tehtyjä kehittämistoimenpiteitä ja niiden vaikutuksia.</p> <p>Oppilasarvioinnin toimivuuden arviointi ja yhtenäisten arviointimenetelmien kehittäminen.</p> <p>Työtapojen toiminnallistaminen,</p> <p>Koulupäivien sisältöjen ja rakenteiden kehittäminen.</p>	<p>Syyslukukaudella 2019 arvioidaan opetussuunnitelmaa ja sen toteutumista peruskouluissa.</p> <p>Työtapojen toiminnallistamista, koulupäivien rakenteita sekä sisältöjä kehitetään. Kehitystä tukee tutor-opettajaprojekti.</p>
A1-kielen opettamisen aloittaminen viimeistään 2020 ensimmäiseltä luokalta.	Suunnitellaan kevään 2019 aikana, miten A1-kielen opetus järjestetään. Aloittaminen mahdollista myös lukuvuoden 2019-2020 alusta.	Kevään 2019 aikana päätetään aloitetaanko A1-kielen opettaminen syyslukukaudella 2019 vai kevätlukukaudella 2020.
Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa	<p>Laajennetaan oppimistapoja esimerkiksi ottamalla käyttöön digitaalisia oppimisympäristöjä (Peda.net) sekä sähköisiä oppikirjoja. O365-ohjelmiston käyttöönotto kaikissa kouluissa.</p> <p>Välinehankintoja jatketaan suunnitelman mukaisesti. Opettajille henkilökohtaiset kannettavat tietokoneet sekä älypuhelimet yhteydenpitoon ja pedagogisten käytäntöjen edistämiseksi ja yhteydenpidon tehostamiseksi.</p> <p>Tutor-opettajatoiminnan hyödyntäminen digitalisaation edistämiseksi.</p>	<p>O365 hyödyntämistä oppimisessa tehostetaan.</p> <p>Opettajille hankitaan kevään 2019 aikana älypuhelimet sekä henkilökohtaiset kannettavat tietokoneet. Opettajille järjestetään koulutusta kännykkäsovellusten hyödyntämiseen.</p> <p>Tutoropettajahanke jatkuu</p>

	Tutor-opettajat kehittävät ja jalkauttavat Lapinlahden kunnan tvt-opetuksen suunnitelman. Suunnitelmassa laaditaan tvt-osaamisen tavoitetasot eri luokkasteille.	30.6.2019 saakka. Hankkeelle on haettu lisärahoitusta.
Koulupäivän liikunnallistaminen	Jatketaan 2016 aloitettua Liikkuva Koulu- hankkeen toimintojen toteuttamista myös hankkeen päätyttyä	Hankkeen toimintoja kehitetään edelleen osana koulujen toimintaa.
1.Kärkitavoite Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää	Varmistetaan kunnan oppilaitoksissa järjestettävien yrittäjyyskasvatusopintojen tiivis yhteistyö työelämään ja tulevaisuuden työmahdollisuuksiin kotiseudulla.	Lapinlahden koulut ovat mukana Yrityskylätoiminnassa, kuudennen luokan oppilaat osallistuvat Yrityskylätoimintaan. Työelämään tutustuminen kuudennelta luokalta alkaen. Yritysvierailut lähialueen yrityksiin. Yrittäjyyspäivien toteuttaminen yläkoulun oppilaille.
2. Kärkitavoite Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla	Varmistetaan henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Palvelujen tuottamisessa avainasemassa on henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Tämä varmistetaan pitkäjänteisellä henkilöstöpolitiikalla, johon kuuluu mm. avoin vuorovaikutus, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä hyvä esimiestyö. Kunnan henkilöstöpolitiikkaa määrittävät hyväksytyt suunnitelmat (esim. talousarvio, tasa-arvosuunnitelma) ja toimenpidemallit (esim. varhaisen välittämisen – malli).	Perusopetuksen henkilöstölle järjestetään monipuolista koulutusta ja henkilöstölle mahdollistetaan koulutuksiin osallistuminen. Esimiehet osallistuvat työkykyjohtamiskoulutukseen. Yksiköissä perehdytään hyväksytyihin suunnitelmiin sekä päivitettyihin toimenpidemalleihin.
Terveellinen ja toimiva oppimisympäristö Matin ja Liisan koulussa	Koulutoimi osallistuu aktiivisesti Matin ja Liisan koulun remontin ja uudisrakennuksen suunnitteluun. Suunnittelussa huomioidaan uudet oppimisympäristöt.	Rakentamisen ja remontoimisen suunnittelussa otetaan huomioon oppimisympäristöjen toiminnallisuus.
Hankkeiden hyödyntäminen perusopetuksen kehittämisessä	Haetaan aktiivisesti rahoitusta perusopetuksen kehittämishankkeille.	Perusopetuksessa on käytössä seuraavat hankkeet: <ul style="list-style-type: none"> - Koulujen kerhotoiminta (31.12.2019 asti) - Koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen esi- ja perusopetuksessa (30.6.2019 asti) - Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin 2019-2020 (30.6.2020 saakka)

		<p>- Tutoropettaja-toiminta (30.6.2019 asti)</p> <p>Mikäli talousarviovuoden aikana tulee haettavaksi uusia hankkeita, niihin pyritään osallistumaan.</p>
--	--	---

3. PERUSTELUT

Hallitusohjelmassa asetetaan perusopetuksen osalta tavoitteeksi oppimisympäristöjen modernisointi ja koulupudokkuuden vähentäminen. Talousarviovuoden tavoitteilla pyritään vastaamaan näihin haasteisiin. Tavoitteissa onnistuminen vaatii toimintatapojen muutosta uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Opetussuunnitelma uudistuksen keskeisinä tavoitteina on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemukset jokaiselle oppilaalle. Uudet opetussuunnitelmat korostavat oppiaineiden opetuksessa laaja-alaista osaamista, joka rakentuu eri näkökulmista. Opiskelu, työelämä sekä aktiivinen kansalaisuus edellyttävät eri tiedon- ja taidonalojen hallintaa ja myös niitä yhdistäviä tekijöitä.

Koulun toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat vuorovaikutteisuuden ja monipuolisen työskentelyn periaatteet. Tämä tarkoittaa, että koulutyössä hyödynnetään suunnitelmallisesti erilaisia työtapoja ja oppimisympäristöjä. Työtapojen tulee antaa tilaa kokeilemiseen, tutkimiseen, toiminnallisuuteen, liikkumiseen ja leikkiin. Luokkahuoneen lisäksi oppimisympäristöinä käytetään yhä enemmän myös koulun ulkopuolisia ympäristöjä: liikutaan luonnossa ja vierailaan esimerkiksi museoissa tai yrityksissä. Teknologialla on yhä suurempi merkitys koulun arjessa, ja oppilaat voivat entistä paremmin osallistua omien oppimisympäristöjensä kehittämiseen ja valitsemiseen. Uusi opetussuunnitelma korostaa arviointimenetelmien monipuolisuuden lisäksi myös arviointia, joka ohjaa ja edistää oppimista.

Lapinlahden kuntastrategiassa kärkitavoitteiksi asetetaan:

- 1. Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää
 - o Yritysten toimintaedellytysten varmistaminen
 - o Työvoiman saatavuuden varmistaminen
 - o Lapinlahti on aktiivisten ihmisten yhteisöllinen kunta
 - o Tavoitetaso: Työllisten määrä kasvaa. Lokakuussa -17 työllisten määrä oli 3842 henkeä.
- 2. Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla
 - o Kustannustehokkaat palvelut
 - o Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä
 - o Investointien suunnitelmallisuus
 - o Omaisuuden järkipäiväinen hallinta
 - o Tavoitetaso: Kunnan taseessa on ylijäämää, kuntakonsernin tulos on positiivinen joka vuosi.

Nämä tavoitteet on otettu myös perusopetuksen tulosalueen tavoitteiksi.

Perusopetuksen talousarviovuoden tavoitteet tukevat Lapinlahden kunnan hyvinvointisuunnitelmassa asetettuja kuluvan valtuustokauden painopisteitä. Erityisesti tämä näkyy painopisteissä "Kuntalaisten osallisuutta lisätään ja syrjäytymistä ehkäistään" (uuden pedagogiikan käyttöönotto ja sitä kautta kouluviihtyvyyden paraneminen, osallisuuden korostuminen uudessa opetussuunnitelmassa) sekä "Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään". (Liikkuva-koulu toimintatapojen hyödyntäminen kouluissa).

Lukio (tulosalue)

1. TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys sekä riittävät tiedot ja taidot lukion jälkeistä jatko-opiskelua varten. Kuvataidelukion tehtävänä on tämän lisäksi antaa opiskelijalle mahdollisuus perehtyä syvällisesti kuvataiteeseen ja kehittää opiskelijan kuvallista ilmaisua.

2. TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

TAVOITE	TOIMENPIDE	Täsmennetyt tavoitteet ja toimenpiteet (PALVLTK 22.1.2019)
Sähköistyvä ylioppilastutkinto	<p>Opettajien kouluttaminen.</p> <p>Sähköisten materiaalien käytön edistäminen.</p> <p>Virtuaalisen koetilapalvelimen käyttöönotto.</p>	<p>Opettajia koulutetaan koulutustarpeen mukaisesti.</p> <p>Seurataan sähköisten materiaalien kehitystä. Sähköisiä materiaaleja suositaan, jos se koetaan pedagogisesti perustelluksi.</p> <p>Virtuaalinen koetilan palvelin hankitaan ja asennetaan käyttökuntoon kevään ylioppilaskirjoituksia varten.</p>
Uusi lukiolaki	<p>Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittäminen.</p> <p>Opiskelijoiden henkilökohtaisen ohjauksen turvaaminen.</p>	<p>Lapinlahden Lukio on mukana Isoverstaassa, jonka kautta on kehitteillä korkeakoulu yhteistyöhön liittyviä kursseja.</p> <p>Yritys- ja korkeakouluvierailujen järjestäminen sekä Lapinlahdella että vieraillemalla eri oppilaitoksissa ja yrityksissä.</p> <p>Huolehditaan uuden lukiolain mukaisesta opiskelijan henkilökohtaisesta ohjaamisesta.</p>
Opetussuunnitelmauudistus	<p>Eri oppiaineita yhdistelevien kurssien suunnittelu ja toteutus.</p> <p>Laajan kurssitarjonnan ja valintamahdollisuuden turvaaminen.</p>	<p>Opetussuunnitelmaan tehdään tarvittavat muutokset lautakunnalle hyväksyttäväksi.</p> <p>Kurssi- ja valintamahdollisuudet turvataan riittävällä tuntikehyksellä.</p>
Liikkuva toinen aste	<p>Oppimisympäristön ja opiskeluyhteisön kehittäminen toiminnallisuuteen kannustavaksi.</p> <p>Opettajien ja liikuntatutoreiden kouluttaminen.</p>	<p>Lukio hakee jatkoa hankerahoitukselle. Lukion toimintaympäristöä kehitetään edelleen ja hankkeen puitteissa järjestetään myös yhteisiä tapahtumia opiskelijoille.</p> <p>Liikkuva toinen aste vastuopettajat ja tarvittaessa muutkin osallistuvat aiheen mukaisiin koulutuksiin ja rekrytoivat sekä kouluttavat uudet liikuntatutorit vanhojen tutorien kanssa.</p>

3. PERUSTELUT

Lukiokoulutus kehittyi opetussuunnitelmauudistuksen ja sähköistyvien ylioppilaskirjoitusten myötä. Opintoja suoritetaan entistä enemmän omilla laitteilla sähköisissä ympäristöissä. Tämä edellyttää sekä opettajien

täydennyskoulutusta että ajanmukaista opetusvälineistöä. Opettajilla tulee olla mahdollisuus kouluttautua omassa aineessaan tärkeiden ohjelmien hallinnassa, jotta niiden opettaminen on mahdollista.

Opetussuunnitelman uudistuessa tavoitteena on lukion tuntikehyksen pitäminen sellaisella tasolla, joka mahdollistaa opetuksen järjestämisen pedagogisesti perustelluissa opetusryhmissä sekä mahdollisimman laajan, taloudellisten resurssien mukaisen, valinnaisuuden tarjoamisen. Lukion kursseista huomattava osa on valinnaisia syventäviä ja soveltavia kursseja. Ylioppilaskirjoituksissa menestyminen edellyttää, että opiskelija suorittaa yo-aineesta valinnaisia kursseja. Kuvataidelinjan vetovoimaisuus edellyttää myös laajaa kuvataidekurssien valikoimaa. Lukiokoulutuksen laadun kannalta yksi keskeinen asia on valinnaiskursseiden tarjonnan laajuus.

Uusi opetussuunnitelma, uusi lukiolaki ja ylioppilastutkinnon uudistaminen muuttaa lukion oppimisympäristöä entistä enemmän sähköiseksi, mikä luo muutospainetta fyysisiin oppimisympäristöihin. Liikkuva toinen aste-hankkeella varmistetaan muunneltavat ja monipuoliset opiskelu ympäristöt, jotka tukevat opiskelijoiden kouluviihtyvyyttä ja terveyttä. Hankkeen vastuupettajilla ja liikuntatutoreilla tulee olla mahdollisuus kouluttautua tukemaan opiskelijoiden aktiivisuutta ja toiminnallisuutta koulupäivien aikana. Liikkuva toinen aste toimintaan on saatu hankerahoitusta. Lukio on aktiivisesti mukana myös muissa hankkeissa, jotka lisäävät verkostoitumista toisten oppilaitosten kanssa, lisäävät lukiokoulutuksen houkuttelevuutta ja tarjoavat opiskelijoille monipuolisia opintomahdollisuuksia.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut (tulosalue)

Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden tulosalue käsittää Kaskikuusen kansalaisopiston, kirjaston, Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen, muun kulttuuritoiminnan ja nuorisotyön.

1. TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Kaskikuusen kansalaisopisto järjestää alueelliseen sivistystarpeeseen vastaavaa koulutusta. Koulutus tukee yksilön persoonallisuuden monipuolista kehittymistä sekä yksilön kykyä toimia aktiivisena ja tasa-arvoisena yhteisönsä jäsenenä. Kuopion konservatorion alainen Lapinlahden toimipiste antaa opetusta taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisesti.

Nuorisotyö tarjoaa kaikille nuorille suunnattua toimintaa huomioiden ja edistään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia. Työmuotoina käytetään nuorisotilatoimintaa, etsivää nuorisotyötä sekä kerho-, ryhmä- ja leiritoimintaa. Toiminnan tarkoituksena on sitouttaa varhaisnuoret ja nuoret toimintaan mielekkään tekemisen kautta, sekä samalla edistää heidän hyvinvointiaan, sosiaalisia taitojaan ja elämänhallinnan taitojen kehittymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Kaikissa toiminnoissa huomioidaan kasvatuksellisuus. Lisäksi nuorisotyön tarkoituksena on edistää kulttuuri- ja ympäristökasvatusta.

Lapinlahden kirjasto tarjoaa laadukasta ja ajantasaista kirjasto- ja tietopalvelua Lapinlahden pääkirjastossa, Varpaisjärven lähikirjastossa sekä kirjastoautossa kehittäen paikallispalveluiden ohella myös verkkopalveluita.

Kunta järjestää puitteita kulttuurielämälle tukemalla erilaisia tapahtumia ja kulttuurialan toimijoita avustuksella, hankkimalla Lapinlahden tapahtumille ja kohteille näkyvyyttä yhteismarkkinoinnilla, tilajärjestelyjen kautta sekä suuntaamalla kunnan työntekijöiden työpanosta keskeisten tapahtumien järjestämiseen ja koordinointiin.

2. TULOSALUEEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITE	TOIMENPIDE	Täsmennetyt tavoitteet ja toimenpiteet (PALVLTK 22.1.2019)
Kansalaisopisto Laadukkaan opetustarjonnan ylläpitäminen ja kehittäminen	Opetusta järjestetään 8900–9100 tuntia kalenterivuodessa.	Kevätlukukauden 2019 opetustarjontaan saatiin toiveiden pohjalta lisää tanssikursseja.

<p>Palvelujen saavutettavuus</p>	<p>Asiakaslähtöinen suunnittelu, joka perustuu kurssiarviointeihin, eri-ikäisiltä kuntalaisilta tuleviin toiveisiin ja opiston henkilöstön ajan ja muiden koulutuksen järjestäjien tarjonnan seuraamiseen ja ideointiin.</p> <p>Kansalaisopistopalvelut pyritään saamaan edelleen paremmin kaikkien kuntalaisten saavutettaviksi ottaen huomioon lukuvuoden rakenne, kurssimaksut ja fyysiset välimatkat.</p> <p>Laatuun vaikutetaan henkilöstön työhyvinvointia ja -turvallisuutta edistämällä, koulutuksella sekä yhteistyöllä muiden kansalaisopistojen ja yhteistyötahojen kanssa.</p> <p>Luontokyltien opetustarjonnan määrä pyritään säilyttämään nykyisenä.</p>	<p>Lukuvuoden 2019-2020 opetustarjonnan suunnittelu on aloitettu. Kurssi- ym. palautteet kerätään sähköisesti kevättalven aikana.</p> <p>Kansalaisopistotoiminnasta putosi vuodelta 2018 suurten opintomaksukorotusten takia pois noin 100 kuntalaista (netto-opiskelijamäärä 2011). Toiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi rehtori on selvittänyt pohjoissavolaisten ja noin 10000 asukkaan kuntien kansalaisopistojen perustietoja kuten opetustunti- ja opiskelijamäärät, kurssimaksut, laskutuskäytännöt ja käytössä olevat alennukset. Kevättalven 2019 aikana selvitetään, miten opistotoiminnan vaikuttavuutta ja sitä kautta kuntalaisten hyvinvointia voitaisiin edelleen parantaa talousarvion puitteissa: mm. mahdolliset alennukset kurssimaksuihin OPH:n opintosetelien rinnalle. Lisäksi selvitetään lukuvuoden jakamista kahteen lukukauteen myös laskutuksen osalta.</p> <p>Kansalaisopisto on mukana kuuden kansalaisopiston Erasmus-hankkeessa, jonka puitteissa opettajat pääsevät täydennyskouluttautumaan EU:n alueella. Kaskikuudesta tähän on lähdössä yhdeksän opettajaa.</p> <p>Toisena uutena yhteistyökuviona kansalaisopiston luennot järjestetään jatkossa Lapinlahden lukiolla ja lukiolaiset voivat valita luennoista opintoihinsa TO01-kurssin eli Monitieteellinen ajattelun kurssin.</p>
<p>Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste Myönteinen näkyvyys ja vaikuttavuus yli kuntarajojen</p>	<p>Musiikin perusopetuksen laajuuden ylläpitäminen toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevällä ja suunnitellulla tasolla (40–45 oppilasta).</p> <p>Varhaisiän musiikkikasvatus eli musiikkileikkikoulu- ja soitinkarusellitoiminta tukee musiikin perusopetusta.</p> <p>Esiintymistoiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p>	<p>Tällä hetkellä tammikuussa 2019 toiminnassa on mukana 42 oppilasta, neljä soitinkarusellilaista ja 19 musiikkileikkikoululaista, mikä on suunnitelman mukainen taso.</p> <p>Oppilashaku 2019 muotoutuu tämän pohjalta. Päiväkotimuskaritoiminnan kysyntää selvitetään musiikkileikkiopettajan työkuvan pohjalta.</p>
<p>Nuorisotyö Nuorisotila toiminta</p>	<p>Tarjota nuorille mielekästä ja turvallista tekemistä vapaa-aikana sosiaalisia taitoja vahvistaen yksilö ja ryhmätasolla.</p>	<p>Monialainen yhteistyö.</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan lisääminen.</p> <p>Päihteettömän vaihtoehdon</p>

	<p>Nuorisotiloilla työmuotoina käytetään mm. ryhmätoimintoja ja teemakokonaisuuksia. Nuoret saavat myös viettää aikaa kavereiden kanssa valvotussa ympäristössä aikuisen ollessa aina läsnä ja mukana nuorten vapaa-ajassa.</p>	<p>tarjoaminen.</p> <p>Valtakunnallisiin teema viikkoihin osallistuminen nuorisotilatoiminnassa nuorten toiveet huomioiden.</p> <p>Nuorisotilatoimintojen yhtenäistäminen mm nykYTEknologiaa hyödyntäen.</p> <p>NuorisoFoorumin koordinoinnin kautta, nuorten aktivointi vaikuttamiseen.</p> <p>Nuorisotilat Lapari avoinna ma-to 14-20 ja Klubi avoinna ti-to kello 16.00 – 20.00 ylä-koululaisille.</p> <p>Diskot / alakoulubileet 5x vuodessa.</p> <p>Bunkkeri koulunuokkaritoiminta torstaisin Matin Ja Liisan koululla.</p> <p>Varpaisjärvellä alakoulun pitkien välituntien ohjaus.</p> <p>Nuorisotilatoimikuntien hyödyntäminen nuorisotilatoiminnan suunnittelussa nuorten toiveita kuunnellen.</p>
Kerho-, leiri- ja retkitoiminta	<p>Edistää ympäristö- ja kulttuurikasvatusta ryhmä- ja leiritoimintojen kautta varhaisnuorille ja nuorille</p> <p>Näiden toimintojen kautta vahvistetaan lasten ja nuorten ympäristö-, kulttuuri- ja liikuntatietoutta järjestämällä monipuolisia mahdollisuuksia osallistua leireille, retkille ja kokoperheen tapahtumiin.</p>	<p>Monialainen yhteistyö.</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan lisääminen.</p> <p>Kulttuurileiri 2 x vuodessa. Nuortenleiri 2 x vuodessa. Päiväretkiä 2 x vuodessa.</p> <p>7 luokkalaisten mopo –päivät 2 x vuodessa.</p> <p>8 luokkalaisten päivät 1 x vuosi.</p> <p>Nuorisotalojen yökkäri leiri 2 x vuodessa.</p> <p>Peli-kerhotoiminta nuorisotiloilla Laparilla / Klubilla 2x kuukaudessa.</p> <p>Tyttö –ryhmät 2 x kuukaudessa Laparilla ja Klubilla.</p>
Etsivä nuorisotyö / sosiaalinen vahvistaminen	<p>Tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevat nuoret etsivän nuorisotyön keinoin ehkäisten nuorten syrjäytymistä ja tukemalla elämän hallinnan taitojen kehittymistä hyödyntäen moniammatillista verkostoa.</p> <p>Sosiaalisen vahvistamisen ja ennaltaehkäisyn tavoitteessa</p>	<p>Monialainen yhteistyö.</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan lisääminen. Etsivä nuorisotyön vakiinnuttaminen osaksi kunnan toimintaa.</p> <p>Tyttö ja poika työ.</p> <p>Päihteettömän vaihtoehdon</p>

	työmuotoina ovat mm. moniammatillinen yhteistyö, yhteistyötapaamiset eri nuorten toimijoiden kanssa, suunnatut kerhot ja tukihenkilötyö.	<p>tarjoaminen.</p> <p>Yökahvila Lapari avoinna pe 14 -23 ja Klubi pe kello 15 – 22.</p> <p>-Saapas-vapaaehtoistoiminta -Huume yhdyshenkilötoiminta -Koulupäivystys -Nuorisotakuutyöryhmä</p> <p>-Tukihenkilötoiminta</p> <p>Nuorisotyö vanhempainilloissa 2 x vuodessa.</p> <p>-Yläkoulun luokkavierailut 2x vuodessa -6 luokkien kierrokset 1x vuodessa -Tato- luokan toiminnalliset vierailut -Saapas vapaaehtoisuökahvila toiminta -Nuorten illat 1x kuussa Alapitkällä</p>
Muu kulttuuritoiminta Vahvistetaan myönteistä kuntakuvaa, erityisesti kulttuuri- ja liikuntapitäjänä	Tapahtumien, toimijoiden ja käyntikohteiden tukeminen Viestintä, yhteismarkkinointi ja lisäresurssien hakeminen Yhteisöllisyyden tukeminen Yhteistoiminta ja yhteiset hankkeet Ylä-Savon muiden kuntien kulttuuritoimien kanssa kulttuuripalvelujen kehittämiseksi.	<p>Yhteismarkkinointi tapahtumien ja käyntikohteiden kanssa Kotimaan Matkailumessuilla, sekä Elävä Ylä-Savo messuilla. Kunta on mukana lisäalumi ja tienoot – matkailumarkkinointi-yhteistyössä.</p> <p>Tapahtumien ja kohteiden markkinointi Shop & Visit Lapinlahti lehdessä, kesälehtien ilmoituksissa ja kesäesitteessä. Tapahtuma-tiedotus kotisivuilla ja facebookissa.</p> <p>Osallistutaan Ylä-Savon kuntien yhteishankkeeseen ”Kulttuurista siivet ja juuret”, joka on suunnattu alueen nuorille.</p> <p>”Kirkonkylät palvelukeskuksina” – pilottihanketta jatketaan Varpaisjärven taajamassa. Kulttuuritoimi osallistuu kunnan kotisivujen sekä kuntailmeen uudistamiseen</p>
Kirjasto Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistäminen	Lasten ja nuorten kirjastotyötä kehitetään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kannustetaan luku- ja kirjallisuusdiplomin suorittamiseen.	<p>Järjestetään koululaisille kirjastonkäytön opastusta pää- ja lähikirjastolla, kirjastoautossa ja mahdollisuuksien mukaan luontokouluilla.</p> <p>Tehdään kirjallistoja kouluille ja välitetään lukudiplomit koululaisille.</p> <p>Järjestetään säännöllisiä satutunteja pää- ja lähikirjastolla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p>

<p>Kokoelmien ja muiden kirjastopalveluiden käytön edistäminen ja palveluiden saavutettavuus</p>	<p>Pääkirjaston lisäksi palveluita tarjoavat lähikirjasto ja kirjastoauto. Verkkokirjasto ja e-aineistot mahdollistavat asiakkaille palveluja myös kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella.</p> <p>Kehitetään yhteistyötä sidosryhmien kanssa.</p>	<p>Jatketaan Varpaisjärven lähikirjaston omatoimikirjasto- projektia. Valtionavustusta on haettu myös pääkirjaston omatoimihankkeelle vuosiksi 2019-2020. Tarkoituksena on aukiolojen lisääminen kuntalaisille sopivimmiksi.</p> <p>Ylä-Savon Rutakko-kirjastojen yhteisessä Digivelhot-projektissa 2018-2019 koulutetaan kirjaston henkilökuntaa ja asiakkaita e-aineistojen käyttöön, järjestetään infotapahtumia e-palveluista sekä kehitetään verkkokirjastoa.</p> <p>Ylä-Savon Nettiverkosto jatkaa pää- ja lähikirjastolla laiteopastusta senioreille. Pidetään lukupiiriä asiakkaille pääkirjastolla. Järjestetään kirjaston toiminta-ajatukseen sopivia taidenäyttelyitä ja muita tapahtumia.</p> <p>Kirjastoauto ajaa kahta reittiä vuoroviikoin.</p> <p>Varpaisjärven kirjaston Kela-asiointipiste on avoinna torstaisin klo 8-11.</p>
--	--	--

3. PERUSTELUT

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston vuoden 2019 talousarvio on laadittu niin, että kurssitarjonta ja opetustuntitoteuma säilyvät samalla tasolla kuin aikaisemmin. Kurssitarjonnan osalta huolehditaan sen alueellisesta kattavuudesta. Opintomaksut säilyvät ennallaan 1.1.2018 korotuksen pohjalta. Kansalaisopistopalvelua pyritään kehittämään niin, että se olisi jatkossa jälleen paremmin kaikkien kuntalaisten saavutettavissa: lukuvuoden jakoa selvemmin kahteen lukukauteen ja erilaisia kurssimaksualennuksia selvitetään.

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen osalta kevään 2019 oppilashaku järjestetään Kuopion konservatorion ja Lapinlahden kunnan välisen 16.1.2018 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Nuorisotyö

Yhteistyökumppaneiden kautta on noussut esille huoli lasten ja nuorten pelaamisesta. Sama huoli on noussut esille myös vanhemmilta. Heidän toiveena on ollut pelihuonetoiminta, jossa nuorta ohjataan pelissä, mutta samalla ohjataan myös pitämään itsestään huolta fyysisesti, psyykkisesti sekä unen ja ruokailun merkityksestä nuoren jaksamiseen. Pelihuonetoiminnan nykyaikaistamisella nuorisotoimella on mahdollisuus vaikuttaa ja ohjata nuorta kohti tervettä ja itsestään huolehtivaa pelikulttuuria. Vuoden 2019 aikana pelihuonetoiminnassa tarkastellaan ja lasketaan kustannusarvio laitteiden kunnossapidon ja kalustolla osalta. Vuoden 2020 budjetointia tehdessä tämä on hyvä ottaa huomioon, jotta voidaan taata laadukas toiminta ja laitteiden riittävä teho jatkossakin tavoittaaksemme nämä nuoret.

Etsivän nuorisotyössä on menossa viides rahoituskausi 1.9.2018 -31.8.2019 ja uutta rahoitusta haetaan kaudelle 1.9.2019 – 31.8.2020. Rahoituksen päätyttyä tulisi etsivä nuorisotyö vakiinnuttaa osaksi kunnan

toimintaa huomioiden nuorisotoimen henkilöresurssien riittävä määrä. Mikäli uutta rahoitusta ei saada, on sillä myös suora vaikutus Varpaisjärven alueen nuorisotoiminnan heikkenemiseen henkilöstöresurssien pudotessa 50 % Varpaisjärven alueella perusnuorisotyössä, jolloin työaikaa jää vain 19 viikkotuntiin.

Nuoret tarvitsevat ohjaukseen pysyvyyttä. Tämä on tärkeää nuorisofoorumin toiminnan turvaamisen kannalta aktiivisena toimijana nuoria koskevassa päätöksenteossa. On ymmärrettävä, että osalla nuorista mm. yläkouluikäisille ei ole vielä opinnoissa vaikuttamista turvaava opetusta, jolloin on tärkeää että nuorisofoorumin ohjauksella, opetamme ja ohjaamme heitä oikealla tavalla ottamaan kantaa ja kehittämään kuntaamme.

Varpaisjärven alueen Saapas vapaaehtoistyö käynnistämiseen ja kehittämiseen panostetaan kouluttamalla Varpaisjärven alueen nuoriso-ohjaaja Saapas –kouluttajaksi, jolla on alueensa hyvä tuntemus.

Muu kulttuuritoiminta

Kunta tukee tapahtumia tilajärjestelyin ja avustuksin, hankkimalla näkyvyyttä yhteismarkkinoinnilla sekä suuntaamalla järjestelyihin kulttuurikoordinaattorin työpanosta sekä avustamalla toimijoita lisäresurssien hankkimisessa.

Keskeisiä tapahtumia vuonna 2019 ovat: Taidemuseo Eemilin näyttelyt, Varpaisjärven Toukotaika, Musiikkileiri, Motonet GP, Varpaisjärven Maalaismarkkinat, Varpaisjärven Yöpuolimaraton, Juusto- ja viinijuhlat, Vasikkasavut, Taidekadun Aikataika, Pasimusic-festivaali ja Lapsellisten Lapinlahti. Viestinnässä tuodaan esille vahvuuksia, kuten vahvaa kulttuuriperintöä, omaleimaisuutta ja kärkeä kohteita. Tärkeimpinä kansallisina juhlapäivinä järjestetään tapahtumia. Kulttuurin ja urheilun parissa ansioituneita muistetaan itsenäisyyspäiväjuhlassa Lapinlahti-mitalilla. Varpaisjärven kotiseutumuseon kokoelmista pidetään huolta ja museota pidetään yleisölle avoinna kesällä. Myös Suomen Asutumuseon toiminnassa ollaan mukana. Lapinlahti-Seuran kanssa tehdään yhteistyötä kotiseututietoisuuden lisäämiseksi ja paikallishistorian keräämiseksi.

Kulttuuritoimi on mukana Ylä-Savon kuntien yhteisissä hankkeissa sekä uusien hankkeiden valmistelussa ja hakemisessa. Hankkeissa kehitetään kolmannen sektorin ja kunnan yhteistoimintamalleja sekä kulttuuripalveluja. Kunta on mukana lisalmi ja tienoot – matkailumarkkinoinnin yhteistyöverkostossa.

Kirjasto

Uusi laki yleisistä kirjastoista astui voimaan 1.1.2017. Laki korvasi kirjastolain (904/1998) ja valtioneuvoston asetuksen (406/2013). Lain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjasto on lähipalvelu, jolla tulee olla riittävät aukioloajat. Kirjastolla tulee olla käytössään tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö; laitteet, ohjelmistot, verkkoyhteydet sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Yleisen kirjaston omien aineistojen käyttö ja lainaus sekä ohjaus ja neuvonta on edelleen maksutonta.

Lapinlahden kunnankirjaston perustehtävänä on peruspalvelujen laadun turvaaminen ja niihin panostaminen.

Lukuharrastusta edistetään tiiviillä yhteistyöllä koulujen kanssa. Asiakkaiden käyttöön tarjotaan riittävän tuoreet ja monipuoliset aineistokokoelmat. Uuden kirjastolain myötä poistuivat aineiston varausmaksut myös Rutakko-kirjastoverkon aineistosta. Yhteistyötä tehdään laajalti muiden kirjastojen ja sidosryhmien kanssa ja hyödynnetään soveltuvin osin valtionrahoitusta.

Palvelujen saavutettavuutta edistetään verkkopalveluita ja omatoimiratkaisuja kehittämällä. Aukiolojen lisääminen kaikkia kuntalaisia paremmin palveleviksi edellyttää sekä pää- että lähikirjaston omatoimipalvelujen laajentamista. Varpaisjärven lähikirjastolle itsepalvelukirjastoa ollaan toteuttamassa valtionavustuksen ja kunnan investoinnin turvin vuosina 2018-2019. Omatoimihankkeella ei ole henkilöstövaikutuksia. Tavoitteena on, että pääkirjastolle omatoimihanke saatisiin toteutettua vuoden 2019 aikana.

Julkisten palvelujen siirtyminen verkkoon tuo velvoitteita myös kunnille. Auta-hankkeen loppuraportissa yhdeksi kansalaisen digituen järjestäjistä kaavaillaan kirjastoja, mikä tulee asettamaan vaateita myös henkilökunnan ammattitaidon kehittämiseen.

Varhaiskasvatus (tulosalue)

1. TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

2. TULOSALUEEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITE	TOIMENPIDE	Täsmennetyt tavoitteet ja toimenpiteet (PALVLTk 22.1.2019)
Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) käytäntöön	Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) perusteet päivitetään 1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti. Tämän takia paikallinen vasu tulee päivittää kevään 2019 aikana. Paikallinen vasu otetaan käyttöön 1.8.2019 Järjestetään henkilöstölle koulutuksia, jotta vasu siirtyy käytäntöön.	Vasu-ohjausryhmä päivittää paikallisen vasun kevään 2019 aikana ja palvelulautakunnan käsittelyn jälkeen otetaan käyttöön 1.8.2019 Henkilöstölle järjestetään 2 koko päivän koulutusta ja 2-3 iltakoulutusta.
Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen edistäminen	Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen on saatu valtionavustusta vuosille 2018 – 2019. Toiminnallinen varhaiskasvatushankkeen hyödyntäminen muissa varhaiskasvatustyöyksiköissä. Ympäristökasvatussuunnitelman tekeminen varhaiskasvatuksessa.	Toiminnallinen varhaiskasvatus – hankkeen hankeseminaari järjestetään 30.3.2019 Varpaisjärvellä: tähän päivään osallistuu koko varhaiskasvatuksen henkilöstö.
Liikunnan ja toiminnallisten menetelmien lisääminen	Hyödynnetään kansallista liikkumis- ja hyvinvointiohjelmaa Ilo kasvaa liikkuen kasvatustyössä.	Varhaiskasvatustyöyksiköt ovat siirtyneet Ilo kasvaa liikkuen -ohjelmassa vaiheeseen kaksi: tämä vaihe etenee varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaisesti ja kestää useita vuosia.

3. PERUSTELUT

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2017. Uusi varhaiskasvatustuki tuli voimaan 1.9.2018: opetushallitus päivittää valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2018 loppuun mennessä. Jotta ko. suunnitelma siirtyy käytäntöön kaikissa varhaiskasvatusmuodoissa, henkilöstöä koulutetaan edelleen. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda kerää varhaiskasvatuksen tiedot

valtakunnallisesti yhteen paikkaan vuoden 2019 alusta lähtien. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista, vertailukelpoista ja laadukasta tietoa mm. viranomaisten käyttöön. Varhaiskasvatuksen tietovarantoon tietoja tallentavat varhaiskasvatustoimijat.

Varhaiskasvatus on saanut valtionavustusta vuosille 2018 – 2019 innovatiivisten oppimisympäristöjen uudistamiseen Toiminnallinen varhaiskasvatus – hankkeella. Tällä on tarkoitus uudistaa Varpaisjärven päiväkodin oppimisympäristöä lapsia ja huoltajia osallistamalla. Hanke päättyy toukokuussa 2019.

Varhaiskasvatuksen talousarviovuoden tavoitteet tukevat Lapinlahden kunnan hyvinvointisuunnitelmassa asetettuja kuluvaltuustokauden painopisteitä. Erityisesti tämä näkyy painopisteissä "Kuntalaisten osallisuutta lisätään sekä lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäistään" (varhaiskasvatuspalvelu ehkäisee syrjäytymistä) sekä "Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään" (hyödynnetään kansallista liikkumis- ja hyvinvointiohjelmaa (VALO) kasvatusyössä).

Sivistystoimen tukipalvelut (tulosalue)

Sivistystoimen tukipalveluihin kuuluu: sivistysosaston hallinto, koulutapaturmat, hankkeet ja oppilashuolto.

1. TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Sivistystoimen tukipalvelujen tehtävänä on tukea osaston muita tulosyksiköitä näiden perustehtävän suorittamisessa. Oppilashuollolliset palvelut ovat tukipalveluiden keskeisin osa.

2. TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

TAVOITE	TOIMENPIDE	Täsmennetyt tavoitteet ja toimenpiteet (PALVLTK 22.1.2019)
Oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaisvaltainen hyvinvoinnin tukeminen koulun arjessa ja yhteistyötahojen kanssa.	Oppilashuoltolain mukaisten vakiintuneiden käytäntöjen jatkaminen kunnan kaikilla kouluilla. Työn kohdentaminen varhaiseen puuttumiseen, mm. luokkakohtaista työskentelyä lisäämällä, poissaoloihin puuttumalla, kouluhenkilöstön konsultaatiota lisäämällä. Tavoitteellinen ja säännöllinen yhteistyö kunnan eritahojen kanssa (lastensuojelu, perhe- ja mt-neuvola, nuorisotyö).	Oppilashuollon resurssin lisääntyessä resursseja kohdennetaan entistä enemmän varhaiseen puuttumiseen. Aktiivinen yhteistyöpalaverien järjestäminen ja niihin osallistuminen.
Osallistuminen kehittämishankkeisiin	Kehittämishankkeiden avulla tuetaan perusopetuksen laadullista kehittämistä. Mahdollisuuksien mukaan haetaan hankerahoitusta.	Haetaan hankerahoitusta kehittämishankkeille mahdollisuuksien mukaan.
Kuntastrategian huomioiminen sivistystoimessa	Sivistysosaston kuntastrategiasta toimeenpanosta huomioidaan erityisesti hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Tämän tavoitteen toteutumista tukee yhteinen työntekijä sivistys- ja sote-osastolla.	Yhteistyön sujuvoituminen perheneuvolan ja sivistystoimen tukipalveluiden yhteisen työntekijän myötä.

3. PERUSTELUT

Oppilashuollollisten palveluiden tarve on kasvanut kouluilla. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä kunnan muiden yksikköjen kanssa. Oppilashuoltolaki asettaa tietyt määräajat, joiden aikana oppilaan on päästävä koulukuraattorin tai koulupsykologin vastaanotolle. Lapinlahdella jatkaa kaksi koulukuraattoria sekä koulupsykologi.

Talousarviossa on varauduttu seuraavien hankkeiden toteuttamiseen perusopetuksessa: koulujen kerhotoiminta (31.12.2019 asti), Tutor-hanke (30.6.2019 saakka) tasa-arvoa edistävät toimenpiteet (lv. 18-19), Lukion Yokosohanke, 31.12.2019 asti) ja Liikkuva lukio (31.12.2019 asti) Mikäli talousarviovuoden aikana tulee haettavaksi uusia kehittämishankkeita, niin niihin pyritään osallistumaan.